

Dolors Garcia i Cornellà

El drac de Bagastrà

Il·lustracions de Mercè Arànega

1

Un esbornac al sostre

Soc aquí per explicar-vos una aventura realment estrambòtica que ens va passar, a mi i als meus amics, i que, de fet, encara continua i espero que continuï durant molt i molt de temps. Però potser millor que anem a pams.

Em dic David. Tinc deu anys i un germà més gran, de tretze, que es diu Jordi. Us haig de confessar que estic una mica tip dels meus cabells de color de pastanaga, arrissats, perquè quan faig una malifeta tothom em veu d'una hora lluny.

Tampoc no estic gaire content de portar ulleres però, què hi farem! Si me les trec no veig un burro a quatre passes. Què més? Ah, sí! Tinc una tortuga que fa enfadar molt la mare perquè se li menja els enciams de l'hort. Vaig a l'escola perquè m'ho manen, perquè és el que haig de fer, no pas perquè m'agradi gaire. També estudio piano i m'agrada la música. Visc en un poble petit que té un nom ben estrofolari, Bagastrà. Es diu així perquè hi ha un riu petit que hi passa a la vora i també porta aquest nom.

Ara, a l'escola, ens estan explicant com és el nostre poble, de què viu, quants habitants té i tot això. És per aquest motiu que us en podria detallar moltes coses. Però prefereixo dir-vos-ho a la meua manera.

Veureu. Hi ha unes quantes cases velles, antigues, apilonades al voltant de l'església i el castell. Sí, a Bagastrà tenim un castell que diuen que és molt vell però que encara s'aguanta. Després, una mica més lluny, hi ha el meu veïnat.

Està tot ple de casetes iguals, amb un garatge a baix, l'habitatge a dalt i un hort al darrere. En Pau i l'Aleix, que són bessons i han fet set anys ara fa quatre dies, no n'hi tenen pas, d'hort. Ells venen de ciutat, fa poc que viuen aquí, i el seu pare diu que no sap ni com es planta una patata. Per això hi han posat gespa i uns quants arbres i moltes flors, que hi fan bonic però que no es mengen. Són els únics de tot el barri que en lloc d'hort tenen jardí.

Bagastrà està situat al mig de camps i turonets no gaire alts. Una mica més lluny hi ha les muntanyes del Montseny, que, a l'hivern, de tant en tant, veiem nevades. El nostre poble forma part de la comarca de la Selva. Fins fa ben poc jo no sabia per què li havien posat aquest nom. No me les imagino pas així, les selves. Una selva com cal hauria de tenir molts i molts arbres, i rius amplíssims farcits de cocodrils i de caimans que la travessessin tota. Entre els arbres hi haurien de viure micos, goril·les i tot d'ocells

diversos. A terra, entremig de les falgueres i les plantes carnívores, s'hi passejarien tigres, lleons i cérvols. De tot això, pels entorns de Bagastrà, no hi ha res. Em vaig arribar a pensar que ens prenien el pèl quan ens deien que vivíem a la selva. Què més voldríem nosaltres! Però ja ho vaig esbrinar, això del nom, i més endavant també ho entendreu vosaltres.

Continuant amb el poble, us diré que l'escola és ben bé al mig, a la vora de la plaça i del castell. És una escola vella i petita, emblanquinada, amb moltes finestres, algunes que no tanquen prou bé, i un pati que no s'acaba mai. Les classes dels meus amics més petits estan en un racó d'aquest pati i són dues aules quadrades amb un grapat de dibuixos de coloraines penjats a les parets. El primer i el segon curs els vaig fer en aquestes classes una mica apartades de l'edifici principal de l'escola. Ara hi van els meus amics, en Pau, l'Aleix i els altres que ja anireu coneixent. Tenen una mestra molt simpàtica,

la Carme, que també havia estat mestra meva quan era petit. D'ella, de la Carme, m'agrada sobretot la manera que té d'explicar històries. Te les fa viure. Et trobes, sense voler, enmig d'allò que t'està contant. Us podria dir que va ser per ella, per la Carme, que vam començar la nostra aventura. Com? Ara us ho explico.

Una tarda del mes passat, en Carles i jo jugàvem al carrer. En Carles ha fet dotze anys i és molt amic meu. Viu al mateix veïnat que jo amb l'avi, la iaia, el pare, la mare i els germans. Té un gos, en Doc, grassonet i rabassut, que s'està tot el dia lligat a la caseta del pati. Al galliner, hi ha mitja dotzena de gallines que espicossen el menjar que l'avi els tira cada matí per les reixes de la gàbia. I hi ha també un parell de gats que fan enfadar molt la iaia d'en Carles perquè, tot jugant, li fan caure els testos plens de geranis de tots colors i els trenquen. En Carles diu que quan sigui gran vol ser pagès com el seu avi, l'avi Joan, i l'ajuda a collir patates i li

porta les canyes que l'avi fa servir per enfilar-hi les mongeteres.

Amb en Carles juguem molt a futbol. Aquella tarda que us dic havíem acabat els deures i fèiem gols a les portes dels garatges. De tant en tant, penjàvem la pilota als balcons. Demanàvem als veïns que ens la tiressin i ens hi tornàvem a posar. En una d'aquestes ocasions, la pilota va anar a parar al balcó de casa d'en Pau i l'Aleix. Vam picar el timbre i ningú no ens contestava. Hi havia la porta oberta i en Carles i jo vam pujar. La casa era molt fosca.

El mes de maig ha estat molt calorós i potser per això la mare dels bessons tenia les persianes abaixades perquè la casa no s'escalfés gaire. De l'habitació dels nens sortia un xiuxiueig estrany, com si algú anés recitant alguna cosa molt fluixet. De tant en tant sentíem rialles ofegades i alguna expressió de por o de recel barrejades amb exclamacions d'admiració o sospirs apaivagats. Una penombra molt dolça, molt suau, no ens

permetia veure el que passava perquè pujàvem enlluernats del carrer.

D'en Pau i l'Aleix us he dit que tenen set anys. Potser caldria afegir que són dos nens idèntics, amb el mateix color de cabells, tirant a ros, els mateixos ulls color d'avellana, la mateixa alçada i, gairebé, el mateix pes. Costa molt saber quin és un i quin és l'altre, i s'enfaden quan els confonen. Encara que siguin més petits són molt amics nostres, d'en Carles i meu, potser perquè vivim al mateix carrer i anem plegats cada dia cap a l'escola. Ells van a les aules del pati perquè fan segon curs i la Carme és la seva mestra. Tenen un gat, en Tim, que menja rates i després les vomita perquè se les empassa massa de pressa.

Aquell dia en Carles, sense voler, va trepitjar la cua d'en Tim, que dormia ajagut al peu de la porta. El pobre animal va fer un marrameu esgarrifós i va córrer escales avall. Es van aturar de cop les rialles i el xiuxiueig que havíem sentit i

es va fer el silenci més absolut a tota la casa. Al cap d'uns moments algú ens va preguntar:

—Qui hi ha?

Semblava la veu d'en Pau.

—Som nosaltres. Se'ns ha penjat la pilota al balcó i hauríeu de pujar la persiana i tirar-nos-la.

—Ah, no! De cap manera! Us haureu d'esperar una estona.

Ara ja distingíem més coses. Ens acostumàvem a la foscor. En Pau estava assegut damunt la taula rodona, al mig de l'habitació. Al seu voltant, asseguts a terra, hi havia l'Aleix, en Lluís i la Laura, que tenen set anys com els bessons i van a la mateixa classe que ells.

La Laura no té cap germà ni cap gat. Viu al mateix carrer que tots nosaltres. A la classe està sempre força callada, escoltant tot el que diu la mestra i fent les fitxes molt ben fetes. Li agrada molt cantar, té una veu molt clara, molt dolça. Se sap les lletres d'una pila de cançons.

Abans d'anar a dormir, cada dia, vol que la mare li expliqui un conte. Vol que sigui un conte amb cançó, que comenci o acabi amb una cançó, una cançó que la faci adormir-se tranquil·la.

Els vam preguntar què feien allà a les fosques i la Laura ens va dir que jugaven a dracs.

–Que jugueu a dracs? I com s'hi juga, a això?
–els vaig preguntar.

En Carles i jo ens vam mirar i vam riure per sota el nas. Aquella colla s'entretenia amb coses del tot absurdes.

–Que potser en teniu un a sota el llit? –va fer en Carles.

–Si ho voleu saber, passeu, calleu i seieu –va contestar en Pau.

Ja que no volien tornar-nos la pilota, el millor que podíem fer era quedar-nos i escoltar aquella ximpleria. La Laura, que estava una mica nerviosa, s'agafava ben fort a l'Aleix, que tampoc no les tenia totes. En Lluís cridava:

–Vinga, vinga! Què més va passar?

En Lluís no té cap més germà. Viu amb el pare i la mare a l'altre costat de la casa dels bessons. Va sempre molt atabalat, es fica del tot en les coses sense pensar-s'hi gens ni mica. Va sempre molt de pressa, parla també molt de pressa i, en lloc de caminar, corre. Potser és per això que la seva mare està sempre amb l'ai al cor i se la sent cridar sovint d'una hora lluny, avisant-lo, fent-li veure allò que ell no veu mai, que si ve un camió, que si porta l'espardenya descordada, que si ensopegarà amb una pedra. A la classe, vol ser sempre el primer d'acabar i si algú li passa al davant, s'enfada. Diu que, de gran, li agradaria ser fuster com el pare i fer portes i finestres. I diu també que faria una barraca ben grossa ben grossa al mig del bosc per anar-hi a jugar amb els seus amics. De moment, amb fustes sobreres que el pare li porta de la fusteria, fa casetes per als cargols i els cucs de seda, i ponts, camins i garatges per als seus cotxes de juguina.

En Pau, que era qui explicava la història, va tornar a agafar el fil:

–I llavors, el drac es va despertar. Va fer un badall molt gros, va obrir una boca enorme i es va quedar escoltant. Tenia un forat a la seva cova, un forat que no havia vist mai, i es va quedar molt parat. Sentia unes veus que no havia sentit mai, que no coneixia, i va pensar que estava somiant. I llavors va fer: «Grrrrrrr». I les veus van callar.

La Laura es va agafar més fort a l’Aleix i en Lluís va tornar a cridar:

–Vinga, vinga!

En Pau, fent-se l’important assegut a la taula, al mig de tothom, va continuar:

–Després va veure els nens a través del forat de la seva cova. Però la cova era molt fosca i els nens no el podien pas veure. Ell sí que veia unes cares espantades que miraven amunt, cap al sostre. I una cara més grossa que les altres, la cara d’una noia més gran que els nens, es va

acostar al forat i va dir: «Això és l'entrada de la cova del drac».

En Pau va acabar així la seva història perquè va venir la seva mare i va apujar la persiana.

–Es pot saber què esteu fent aquí a les fosques? Vinga, aneu cap al pati, que s'hi està més bé.

Els petits van rondinar però li van fer cas. La mare dels bessons ens va donar la pilota del balcó. En Carles li va preguntar què era tota aquella història del drac.

–Res, ximpleries. Diuen que tenen un drac al cel ras de la classe.

–Què?

–S'ha ensorrat una placa d'aquestes aïllants que es posen per abaixar el sostre, sabeu? Ara hi tenen un forat molt gros i diuen que allò és la porta de la cova del drac.

En Carles i jo ens vam posar a riure.

–Ah, quines bestieses! Perquè se'ls ensorra una mica de sostre ja munten tota aquesta història. Són petits!

I ens en vam anar al carrer a jugar amb la pilota.

L'endemà al matí, com sempre, vaig anar cap a l'escola. A l'hora del pati vaig anar a buscar en Carles. Xerràvem prop de la classe dels petits i vam veure com la Carme els tenia tots asseguts a la sorra i els anava explicant qui sap què. Ens hi vam acostar i parant bé l'orella vam poder seguir les seves explicacions, interrompudes per les preguntes dels nens i les nenes que l'escoltaven.

—...molts i molts d'anys. En fa tants que molt pocs us en sabran dir alguna cosa, del drac de Bagastrà. La majoria, però, va sentir la seva veu com grinyolava a les nits de lluna plena, trist i pansit, desesperat.

—I per què estava trist el drac, Carme?

—Ell deia que l'havien enganyat.

—Qui l'havia enganyat?

—Un amic seu que havia conegut al bosc on vivia abans.

—I on vivia el drac, abans?

–Oh, molt lluny d'aquí! En unes terres plenes de muntanyes molt altes atapeïdes de boscos i de saltants d'aigua, de prats verdíssims i tendres als claps més oberts d'entremig els arbres. Els dracs hi eren feliços, allà. Eren els amos d'aquelles contrades.

–I només hi vivien ells?

–No. Hi havia també uns personatges molt petits que vivien als peus dels bolets, diminuts com esquitxos, belluguets i simpàtics, cantaires, amics dels dracs i de tots els altres habitants d'aquelles muntanyes. Els esquitxos, així els anomenaven els dracs, sabien on creixien les avellanes més bones, les maduixes més vermelles i les verdures més tendres. Tenien cara de nen i uns cabells negres, arrissats, que portaven molt nets i molt llargs. Sovint anaven despullats perquè gaudien molt fent capbussons a les aigües netes de les gorgues del seu país. I, quan es vestien, es posaven una mena de vestit de vellut, de color blau amb taques grogues,

que estava fet dels pètals d'una flor que només creixia allà.

—I els esquitxos eren amics dels dracs, Carme?

—Oh, i tant! Els dracs eren enormes, com tots els dracs. I tenien unes ales molt fortes, molt poderoses, que els feien volar fins a dalt de tot de les muntanyes més altes. Els esquitxos pujaven a les ales dels dracs i les bèsties els portaven a fer volts fins que es cansaven.

—I qui més hi vivia, als boscos dels dracs?

—No se sap ben bé. Però parlen que hi havia una mena d'individus molt i molt lletjos, llefiscosos, de color verd lluent, que vivien a les basses on l'aigua no corria. S'enterraven a la terra fangosa i els feia por el sol. Eren els grauxes. Quan els esquitxos anaven al riu a banyar-se o a volar enfilats als dracs, els grauxes sortien dels seus amagatalls i els robaven tot el menjar que tenien dins de les cases-bolets. I no solament això. Tenien una mena de punxa darrere el clatell

amb una càpsula que contenia un líquid estrany que feia molta pudor. Quan un grauxa picava un esquitx i li injectava el líquid, l'esquitx quedava paralizat, immòbil, sense poder moure's de cap de les maneres. Després se l'enduien a les basses de fang, i al cap d'una estona, quan l'esquitx tornava a poder moure els braços i les cames i tot el cos, es trobava convertit en el seu esclau. Havia d'anar a collir maduixes i avellanes per als grauxes i no el deixaven banyar a les aigües netes de les gorgues perquè els grauxes no suportaven veure'ls nets.

–I no es podien escapar?

–Espereu-vos, espereu-vos. Hi havia d'altres habitants als boscos. Papallones gegantines, amb les ales blanques i lluent, anomenades nívies. I també ocells amb plomes de coloraines que sabien cantar extraordinàriament bé. Eren els escandis i penseu que, quan cantaven, fins i tot el vent s'aturava per no moure les branques dels arbres i així cap soroll no fes nosa per escoltar-los.

Els escandis i les nívies eren amics dels esquitxos i els ajudaven a fugir de les urpes dels grauxes.

–I què més va passar, Carme? Com és que va venir a parar aquí, a Bagastrà, un d'aquests dracs?

La Carme va mirar el rellotge i els va dir que es feia tard. Que ara havien de marxar però que, a la tarda, continuaria explicant la història del drac de Bagastrà.

En Carles i jo havíem escoltat molt atentament aquell conte. La Carme ens va veure.

–Hola, David! Hola, Carles!

Ens vam acostar a la mestra i li vam preguntar si era cert que se'ls havia ensorrat el sostre, millor dit, un tros de sostre. I la Carme va dir que sí.

–Veniu, veniu, vosaltres mateixos ho podreu veure.

Vam entrar a la classe. Al mig de les plaques d'aïllant, ben bé damunt la taula dels nostres amics, la Laura, en Lluís, en Pau i l'Aleix, hi ha-

via un forat gros, negre, un esbornac amb totes les de la llei.

–Aquí la teniu. L'entrada de la cova del drac de Bagastrà.